

Ενότητα στις Εικαστικές Τέχνες

Τίτλος: Ο μικρόκοσμος μας

Βαθμίδα: 3

Τάξη: Στ΄

Διάρκεια: 3 X 80΄

Περιγραφή Ενότητας

Η ενότητα διερευνά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τα παιδιά τον κόσμο γύρω τους. Οι μαθητές κατασκευάζουν ένα χώρο φανταστικό ή πραγματικό με τον οποίο συνδέονται με κάποιο τρόπο και είναι σημαντικός για αυτούς. Τοποθετώντας τους χώρους αυτούς μαζί δημιουργείται μια μικρή κοινότητα, ο δικός τους μικρόκοσμος, που εκφράζει τις εμπειρίες, τα συναισθήματα και τα βιώματά τους.

Οικολογία Σχολείου

Πλαίσιο μάθησης/ιδιαιτερότητες σχολείου και κοινότητας: Το σχολείο βρίσκεται σε μια υποβαθμισμένη περιοχή της πόλης. Το εργαστήριο εικαστικών διαθέτει ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το κλίμα στο σχολείο είναι πολύ καλό, οι συνάδελφοι είναι υποστηρικτικοί και εκτιμούν το μάθημα.

Οι χώροι του σχολείου είναι αρκετά μεγάλοι, με εσωτερική, βόρεια και ανατολική αυλή και στεγασμένο θέατρο. Στην είσοδο του σχολείου έχει διαμορφωθεί κήπος με εποχιακά, λαχανικά και τριανταφυλλιές. Στη βόρεια, ανατολική και δυτική αυλή υπάρχουν περιμετρικά δέντρα και παγκάκια. Στη βόρεια αυλή, η οποία είναι πολύ μεγάλη υπάρχουν τα γήπεδα και παίζουν συνήθως τα μεγαλύτερα παιδιά. Στην εσωτερική αυλή υπάρχουν ζωγραφισμένα παιχνίδια στο πλακόστρωτο.

Προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες, ενδιαφέροντα και ιδιαιτερότητες των παιδιών:

Τα παιδιά έχουν ξαναδουλέψει με θέματα έκφρασης συναισθημάτων. Είναι ο τρίτος χρόνος που δουλεύουν με την ίδια δασκάλα. Έχουν ευχέρεια στη δημιουργία έργων τριών διαστάσεων με διάφορα υλικά. Έχουν αρκετές οπτικές εμπειρίες, τόσο από το μάθημα των εικαστικών, όσο και από άλλα μαθήματα. Έχουν λάβει μέρος σε προγράμματα μουσειακής αγωγής και έχουν επισκεφτεί μουσεία και εκθέσεις. Τα περισσότερα παιδιά ακολουθούν οδηγίες και κατέχουν δεξιότητες κριτικής σκέψης (στοχάζονται, αμφισβητούν, αναλύουν, συγκρίνουν) και συζήτησης. Έχουν αρκετό ενδιαφέρον για το μάθημα. Έχουν διαμορφώσει μια ενδιαφέρουσα γνώμη, για την ηλικία τους, για το τι είναι τέχνη και έκφραση.

Θεματικές Περιοχές: Χώρος-τόπος, Ταυτότητα

Στοιχεία από τον Πυρήνα:

- Μορφολογικά στοιχεία: σχήμα, υφή, χρώμα
- Δομικά στοιχεία: χώρος, σύνδεση, τοποθέτηση, ισορροπία, μέγεθος
- Τεχνικές: σχέδιο, γλυπτική, μοντελοποίηση

Μέσα – Υλικά:

- Ο,τιδήποτε θέλουν και έχει νόημα για τα παιδιά, κουτιά, χαρτόνια, ξύλα, υφάσματα, πλαστικό, φελιζόλ, μικρά αντικείμενα, παιχνίδια, καραμέλες, φωτογραφίες.
- Μέσα για καταγραφή: φωτογραφικές μηχανές, εικαστικό ημερολόγιο

Πηγή:

DVD: Art 21, Season 1

Στόχοι Ενότητας

(Γνώσεις και Εμπειρίες, Δεξιότητες, Στάσεις)

Οι μαθητές/τριες να:

1. καταγράφουν με ποικίλους τρόπους στοιχεία που θα τους φανούν χρήσιμα στην δημιουργία τους
2. συλλέγουν και επιλέγουν υλικά και αντικείμενα σχετικά με το έργο τους
3. πειραματίζονται με τα υλικά τους
4. εντοπίζουν και ερμηνεύουν συμβολισμούς και μνήμες που εμπεριέχονται στα διάφορα υλικά, έτσι ώστε να τα χρησιμοποιούν σκόπιμα στο έργο τους
5. εξοικειωθούν με τις εικαστικές έννοιες: μακέτα, μέγεθος, χώρος
6. συνεργάζονται με τους συμμαθητές και τους γονείς τους για την πραγματοποίηση του έργου
7. δημιουργήσουν ένα δικό τους χώρο πραγματικό ή φανταστικό
8. δημιουργούν συνδέσεις του έργου τους με τον εαυτό τους
9. γνωρίσουν και να προβληματιστούν για έργα καλλιτεχνών σε σχέση με τη δική τους δουλειά.

Πορεία Ενότητας

ΜΑΘΗΜΑ 1: Προβληματισμός -επιλογή του χώρου που τους ενδιαφέρει

Έμφαση στους Στόχους 1,2,7

φωτογραφίες.

1. Βόλτα στους χώρους του σχολείου (γίνεται σχετική διευθέτηση με το διάλειμμα τους)

Κατά τη διάρκεια του μεγάλου διαλείμματος, τα παιδιά, σε ομάδες, παρατηρούν τους χώρους του σχολείου σε σχέση με το πώς και από ποιους χρησιμοποιείται ο κάθε χώρος (π.χ. εσωτερική αυλή, γήπεδα, δυτική αυλή, κιόσκι), όπως και ό,τι άλλο θέλουν. Καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους, κάνοντας σκίτσα και βγάζοντας

2. Παρουσίαση παρατηρήσεων και στοχασμών στην τάξη

Τα παιδιά παρουσιάζουν τις παρατηρήσεις και στοχασμούς τους στην τάξη.

Αναμένεται να συζητηθούν τα εξής θέματα:

- Χρησιμοποιείται ολόκληρη η αυλή;
- Ποιοι συχνάζουν στον κάθε χώρο;
- Εσείς πού συχνάζετε; Γιατί;
- Ποιος είναι ο αγαπημένος σας χώρος;

Τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι συγκεκριμένες τάξεις ή ομάδες παιδιών, δάσκαλοι και καθαρίστριες συνηθίζουν και προτιμούν να βρίσκονται σε συγκεκριμένους χώρους κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, ανοιχτούς ή κλειστούς. Συμπεραίνουν πως όλοι έχουμε τις δικές μας προτιμήσεις σε χώρους, όπως και σε άλλα θέματα.

3. Επιλογή του χώρου που προτιμούν να δημιουργήσουν

Τα παιδιά σημειώνουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο χώρους εντός και εκτός του σχολείου, στους οποίους κινούνται και τους αφορούν, γράφοντας, σκισάροντας και χρησιμοποιώντας σύμβολα. Μπορούν να σημειώσουν ακόμη τη σχέση και τα συναισθήματα τους για τους χώρους ή ό,τι άλλο επιθυμούν.

Επιλέγουν το χώρο που θέλουν να δημιουργήσουν, κάνουν ένα προσχέδιο ή προσχέδια του χώρου σημειώνοντας υλικά με τα οποία θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια μικρογραφία.

Εργασία στο σπίτι

Καλούνται να μαζέψουν υλικά από το σπίτι για το επόμενο μάθημα. Μπορούν να ζητήσουν βοήθεια και από τους γονείς τους.

ΜΑΘΗΜΑ 2: Πειραματισμός με υλικά

Έμφαση στους Στόχους 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

1. Πειραματισμός – Καταγραφή πορείας

Τα παιδιά πειραματίζονται για την κατασκευή του χώρου τους. Ενώνουν τα υλικά τους (κουτιά, χαρτόνια, ξύλα, υφάσματα, πλαστικό, φελιζόλ, μικρά αντικείμενα, παιχνίδια, καραμέλες), βάζουν το ένα αντικείμενο ή υλικό δίπλα στο άλλο και προβληματίζονται. Διερευνούν τι είναι καλύτερα να κάνουν πρώτα και τι ύστερα.

Τίθεται το ερώτημα: Μήπως πρέπει να ιεραρχήσω τις εργασίες μου, ώστε να μην εμποδίζει η μια δουλειά την άλλη; Συζητούν μεταξύ τους και με την εκπαιδευτικό για

την πορεία και καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο την πορεία που θα ακολουθήσουν.

2. Εμπλουτισμός

Παρουσιάζεται στα παιδιά το βίντεο **Pepon Osorio "Tinas House"**. Δίνονται πληροφορίες για τον καλλιτέχνη και το συγκεκριμένο έργο. Αφού τα παιδιά πουν τις εντυπώσεις τους σχετικά με υλικά, φωτογραφίες, αντικείμενα-μινιατούρες και ό,τι άλλο θέλουν, τίθενται κάποια ερωτήματα.

- Ποια προσωπική ιστορία διηγείται το έργο;
- Πού τοποθετεί ο καλλιτέχνης τον εαυτό του στο έργο;
- Ποια υλικά και μέσα χρησιμοποιεί σκόπιμα για να μας δώσει κάποια μηνύματα; Τι σημαίνουν αυτά τα υλικά;
- Αν ο καλλιτέχνης βρισκόταν εδώ τι θα τον ρωτούσατε;
- Ποια υλικά θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε για να δώσετε τα δικά σας μηνύματα;
- Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε και υλικά ή αντικείμενα που δεν αναφέρονται στην όραση, αλλά σε άλλες αισθήσεις; Ποια;

Στη συνέχεια, τα παιδιά παρατηρούν τα υλικά τους και επιλέγουν τα κατάλληλα για την περίπτωση. Κρατούν σημειώσεις για νέα υλικά που θα ήθελαν να φέρουν στο επόμενο μάθημα.

‘Tina’s House’, Ρερόν Osorio

5. Συνέχιση εργασίας

Στο χρόνο που απομένει διαμορφώνουν το χώρο τους: βάζουν, κολλούν, ζωγραφίζουν.

Εργασία στο σπίτι

Καλούνται να μαζέψουν υλικά από το σπίτι για το επόμενο μάθημα. Μπορούν να ζητήσουν βοήθεια από τους γονείς τους.

ΜΑΘΗΜΑ 3: Ολοκλήρωση έργων

Έμφαση στους Στόχους 4, 6, 7, 8

1. Ανάκληση εμπειριών - Ερωτήματα:

Γίνεται ανάκληση των εμπειριών που έχουν αποκτήσει τα παιδιά στα προηγούμενα δύο μαθήματα και συζητούνται τα εξής ερωτήματα:

- Τι θυμάστε πιο έντονα;
- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Ποιες δυσκολίες συναντήσατε στην κατασκευή, στην εξεύρεση υλικών;

2. Παρουσίαση υλικών και αντικειμένων

Τα παιδιά παρουσιάζουν τα υλικά και αντικείμενα, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους τα χρησιμοποίησαν στην κατασκευή τους.

3. Συζήτηση – επίλυση προβλημάτων/ Ανατροφοδότηση

Τα παιδιά συζητούν μεταξύ τους και με την εκπαιδευτικό.

-Αναφέρουν προβλήματα που συναντούν (σύνδεσης, ισορροπίας) και τρόπους επίλυσής τους.

-Αναμένεται να κατασκευάσουν, ανακατασκευάσουν, τροποποιήσουν, χαλάσουν ολόκληρο ή μέρος του έργου μέχρι να νιώσουν ικανοποιημένοι με το αποτέλεσμα.

4. Παραγωγή - Ολοκλήρωση

Τα παιδιά πειραματίζονται με τα νέα υλικά. Προχωρούν με τη δημιουργία του χώρου τους, έχοντας ως αναφορά το εικαστικό τους ημερολόγιο με τις σημειώσεις, το προσχέδιο που σχεδίασαν, το έργο του Ossorio και τις διάφορες εισηγήσεις από τους συμμαθητές και το δάσκαλό τους.

Τοποθετούν τα διάφορα μικροαντικείμενα που έχουν κατασκευάσει ή έχουν φέρει έτοιμα, όπως π.χ. υφάσματα, καραμέλες, παιχνίδια, αρωματικά. Ακόμη κάποια παιδιά προσθέτουν μηχανισμούς με φωτισμό και ήχους.

Όταν ολοκληρώσουν τα έργα τους τα τοποθετούν όλα μαζί όπως προτιμούν.

5. Αξιολόγηση

Καλούνται να παρατηρήσουν, να καταγράψουν τις σκέψεις τους για τη διαδικασία και το αποτέλεσμα.

Αναμένεται να διαπιστώσουν ότι αυτό που έκαναν μοιάζει με μια κοινότητα, γειτονιά και ότι πρόκειται για τον κόσμο τους, τον κόσμο της Στ' τάξης με τις εμπειρίες, τα βιώματα, τα συναισθήματά τους.

Ερωτήματα:

- Τι θυμάμαι περισσότερο;
- Τι με δυσκόλεψε;
- Τι ήταν αυτό που με βοήθησε περισσότερο ;
- Τι άλλο θα ήθελα να κάνω διαφορετικά;
- Πώς αλλάζει το έργο με την ομαδική τοποθέτηση;

Αναστοχασμός

α) Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες πειραματίστηκαν με τα υλικά που είχαν στη διάθεσή τους. Μέσα από διαδικασίες πειραματισμού, οργάνωσης και παρατήρησης προχώρησαν στη δημιουργία του χώρου τους, έχοντας ως σημείο αναφοράς και τις σημειώσεις, παρατηρήσεις του εικαστικού τους ημερολογίου.

Εξοικειώθηκαν με τη διαδικασία της παρουσίασης της εργασίας τους στους συμμαθητές τους αλλά και του διαλόγου με αυτούς. Τέλος, τοποθέτησαν τις κατασκευές τους μαζί σε ένα σημείο της αίθουσας εκφράζοντας ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.

β) Προέκταση Δραστηριοτήτων

Τα παιδιά εξέφρασαν την επιθυμία να δείξουν τις δουλειές τους και στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου και στους γονείς τους. Αυτό έγινε κατορθωτό στην τελική γιορτή κατά την αποφοίτησή τους, όπου είχαν την ευκαιρία να την παρουσιάσουν στους γονείς, δασκάλους και άλλους προσκεκλημένους τους.

Εκπαιδευτικός: Θεοδώρα Φούτρου

Υποστηρίκτρια: Δρ Φωτεινή Λάρκου